

Stor musikalsk oplevelse i Øster Hornum kirke

Skrevet af Trine Madsbøll

Organist Sven-Ingvar Mikkelsen

Sopran Helle Gössler

Violinist Elisabeth Zeuthen Schneider

Koncerten ”Vier letzte Lieder” torsdag d. 25. august blev en stor oplevelse for alle i den fyldte kirke - på denne, måske sommerens sidste, varme sommerdag.

Jens Aage Hansen, Øster Hornum, introducerede programmet, idet han havde formidlet kontakten til de prominente musikere, som på en helt sublim måde gav den store oplevelse. Koncerten var støttet af Spar Nord Fonden med opbakning fra menighedsrådet og flere lokale foreninger.

Koncertens titel henviser til hovedværket i koncerten, nemlig Richard Strauss’ værk, som udgjorde 2. del af programmet. Jens introducerede det sådan: ”Forestil jer at nå en alder af 84 år (jeg kan se, at vi er flere, som allerede er der). Vi finder nogle digte, som er gode, fordi de taler om livet, og sproget er sublimt. Og på den måde får vi endnu en dejlig dag i vores liv. Richard Strauss blev 84 år i 1948, og fandt netop fire digte af den gode slags skrevet af Hermann Hesse og Joseph von Eichendorf. Men for ham blev det ikke ved læsningen af digtene. Han satte digtene i musik og skabte dermed det, som vi i dag kalder ”Fire sidste sange” for stort orkester og sopran. Jeg tror, vi er mange, der kender disse sange fra koncertsalen og ja, den gamle mester begik – netop - et mesterværk! Det er det, vi skal høre i anden del af koncerten i aften.

Men, men! Det store orkester har vi ikke her i landsbyen. Og hvis vi havde, ville der ikke være plads til det, hverken i kirken eller i forsamlingshuset. Her kommer så i dag redningen med vore gæster fra København. Orgelprofessor Sven-Ingvar Mikkelsen fra Det Kongelige Musikkonservatorium i København har nemlig omskrevet værket, således at orglet erstatter hele orkestret. Sven-Ingvar er her i aften og med sig har han soloviolinist Elisabeth Zeuthen Schneider og sopran Helle Gössler. Vi har altså i aften Lands(by)-premiere på ”Fire sidste sange” for orgel og solister. Lad os give de tre kunstnere en varm velkomst.”

Publikum var veloplagt, hvilket afspejledes i en næsten brusende fællessang, ”Du danske sommer”, med klaverakkompagnement af kirkens organist Sune Bendsen.

Selve koncerten var bygget op lidt som en tidsrejse, hvor første nummer, præsenteret og spillet af Sven-Ingvar Mikkelsen, var et orgelstykke af ”orglets mesterkomponist” J. S. Bach (1685-1750). Musikken var skrevet kun til orgel, og det fungerede som en præsentation af, hvor dynamisk og vidtspændende et instrument orglet egentlig er. Der var hurtige, men stilfærdige løb, og i kontrast hertil det helt store pompøse drøn, som orglet netop også mestrer.

Hele holdet bag koncerten

Bagerst fra venstre: Organist Sven-Ingvart Mikkelsen, sopran Helle Gössler og violinist Elisabeth Zeuthen Scheider. Forrest Jens Aage Hansen, der har arrangeret koncerten og formand for menighedsrådet Annette Søgaard.

Andet indslag, præsenteret og spillet af violinisten Elisabeth Zeuthen Schneider, var de to satser "Sommer" og "Efterår" af Vivaldis violinkoncert "De fire årstider" (fra 1723), som de fleste nok genkendte. Men her var det så orglet, der leverede orkesterakkompagnementet, arrangeret og spillet af Sven-Ingvart Mikkelsen. En virkelig smuk og klangfuld version, hvor violinen havde den absolutte hovedrolle, mens orglet i et enkelt og stilrent arrangement akkompagnerede, som havde det været det originale lille strygerensemble, som værket oprindeligt er skrevet for.

Med César Franck rykkede vi så mere end 100 år op i tiden med først en prolog fra oratoriet "Kristi syv ord på korset", "O vos omnes" for sopran og orgel. Her fik vi sopran Helle Gössler præsenteret, med en stor stor smuk stemme, der fyldte kirkerummet ud i alle kroge. Også her var akkompagnementet arrangeret af Sven-Ingvart Mikkelsen og udført på orgel på en meget delikat måde.

Sidste programpunkt i første del af koncerten var "Panis Angelicus" også af César Franck, udført af sopran, violin og orgel. Her igen i Sven-Ingvart Mikkelsens arrangement, hvor violinen i sidste del udfyldte rollen som kor-modstemme til sopranens melodi, mens orglet hele vejen akkompagnerede som fuldt orkester. En meget smuk afslutning på 1. del af programmet.

Efter pausen kom aftenens hovedværk, Richard Strauss' "Vier letzte Lieder", hvor tidsrejsen nu igen havde ført os mere end 100 år længere op i historien, nemlig til 1948, til noget af det allersidste Strauss nåede at komponere.

Det, der er specielt ved Strauss' musik, og som er tidstypisk, er de harmoniske sammenhænge, som er væsentlig anderledes, end de tidligere numres harmonik. I samtiden blev der eksperimenteret meget med forskellige musikalske udtryk, som kunne være ret vanskelige at "fordøje", men Strauss formåede at forny sig meget samtidig med, at han komponerede melodier til de eksperimenterende harmoniske sammenhænge, som var umådeligt smukke, melodiske og sangbare. Dette var meget tydeligt i aftenens udgave af "Vier letzte Lieder", hvor Sven-Ingvart Mikkelsen som nævnt havde transskriberet hele orkestrets partitur til orgelnummer. På trods af den tilsyneladende meget melodiske og sangbare sopranstemme, er det dog et værk, som kræver dyb koncentration at synge, netop på grund af de til tider overraskende harmoniske sammenhænge i værket. Der er faktisk lidt prestige i at kunne synge dette værk.

Inden aftenens koncert var der blevet øvet og justeret ind, så transskriptionen passede lige præcis til Øster Hornum Kirkes orgel med de registreringsmuligheder, det rummer. Desuden blev der justeret efter rummets akustik, som heldigvis var uændret i fyldt kirkerum.

De tre kunstnere formåede at give værket en fantastisk fyldig og klangfuld dybde, som understøttede værkets særpræg og univers.

Øster Hornum kirke har en formidabel god akustik (der hæver sig over de fleste - også større kirkers -akustik), først og fremmest pga. at der er murede loftshvælvinger i modsætning til de fleste landsbykirker, som har fladt træloft.

De tre kunstnere udtrykte efterfølgende, at det havde været en usædvanlig stor fornøjelse at spille og synge i Øster Hornum kirke, både pga. den usædvanligt gode akustik, men også pga. den gode atmosfære, som de fornemmede helt fra starten, ikke mindst ved fællessangen, som var imponerende. Det var en god ide at starte med fællessang, da det samler og skærper lytteevnen.

Helle Gössler, Elisabeth Zeuthen Schneider og Sven-Ingvar Mikkelsen blev hyldet af publikum med velfortjente stående klapsalver.

Sven-Ingvar Mikkelsen, Helle Gössler og Elisabeth Zeuthen Schneider